

CHE GUEVARA JUGOSZLÁVIÁBAN

Tatárka Zsófia
mentor: Orcsik Károly
Történelem műhelymunka

SENKINEK NEM KELL BEMUTATNI ALBERTO KORDA 1960AS „HŐSIES GERILLA HARCOS” PORTRÉJÁT, AMI A FORRADALMÁR DOKTOR ERNESTO CHE GUEVARA ARCKÉPÉT ÖRÖKKÉ MEGÖRÖKÍTETTE AZ IMPERIALIZMUS ELLENI FELKELÉS JELKÉPEKÉNT.

A MÁRA MÁR KULTIKUSSÁ NŐTT FORRADALMÁRRÓL VISZONT KEVESEN TUDJÁK, HOGY DIPLOMÁCIAI ÚTJAI SORÁN AZ AKKORI JUGOSZLÁVIÁT IS MEGLÁTOGATTA, EZZEL ERŐSÍTVE A LATIN AMERIKA ÉS JUGOSZLÁVIA KÖZÖTTI GEOPOLITIKAI EGYÜTTMŰKÖDÉST.

TÖRTÉNELI KONTEXTUS

1

A második világháború utáni hidegháborús geopolitikai helyzetben több olyan ország is kiemelkedett, akik semlegesek kívántak maradni a Szovjet, illetve amerikai konfliktusban. Az imént említett országokhoz sorolhatnánk egyes Afrikai köztársaságokat, Latin Amerikai országokat, valamint a Tito által vezetett Jugoszláviát, akinek elnöke már akkor nézeteltérésbe keveredett Sztálinnal, és a szovjetekkel.

2

Ilyen volt Kuba is, aki az amerikai imperialista szankciók által ellehetetlenített gazdasági válság miatt maga is új szövetségeseket keresett, ezeket a keleti szocialista országokkal való együtt dolgozásban találta meg.

3

A Kubaiak nyitottak voltak a szovjetekkel való tárgyalás ötlete felé, és nem sokkal később, meg is kezdődtek a diplomáciai utak, amiknek egyik képviselője nem más volt, mint egy akkori miniszter, Che Guevara. Beutazta a Szovjetuniót, Afrika és Dél Amerika különböző országait, valamint a számunkra jelenleg legfontosabb Jugoszláviát.

ÖSSZEDOLGOZÁS? MIÉRT?

Ez a két ország az el nem kötelezettek mozgalmának volt tagja, egy olyan megegyezésnek I2I ország között, aminek fő elvei közé tartozott a hidegháborúban való semlegesség. Az 1979. évi havannai nyilatkozat szerint, szervezet célja a „nemzeti függetlenség, szuverenitás, területi integritás és biztonság biztosítása az el nem kötelezett országok számára, valamint az imperializmus, gyarmatosítás, neokolonializmus, apartheid, rasszizmus és cionizmus, a külső agresszió, és a tömbpolitika elleni harc.”

Ígyhát 1959 augusztusában Kuba öttagú, forradalmárok és politikusokból álló küldöttsége Omar Narciso Fernández Camizares kapitány, Dr. Salvador Vilaseca Fornè őrnagy, a kubai mezőgazdasági bank képviselője, José Argudín Mendoza hadnagy, Francisco Garcia Valls hadnagy, a küldöttség titkára, valamint a rendkívüli nagykövet, Dr. Ernesto Guevara, a küldöttség vezetője látogatást tett a szocialista Jugoszláviába.

KÖRÚT

Jugoszlávia előtt, amely az egyetlen európai ország volt, amelyet a küldöttség meglátogatott, Jugoszláviában, Indiában, Burmában, Japánban, Indonéziában, Ceylonban, Pakisztánban és Irakban is jártak, utána pedig Szudán, Ghána és Marokkó felkeresését tervezték el.

Che, a nyolchónapos utazása utolsó állomásaként Jugoszláviában augusztus 12-től 21-ig tartózkodott. Ezalatt az idő alatt megjárta elsőnek Belgrádot, majd Kragujevacot, Szarajevót, Jablanicát, Konjicet, Fiumet, Abbáziát, Ljubljánát, Postojnát és Maribort. Személyesen Titó 18-án fogadta a küldöttséget a Brioni-szigeteki rezidenciáján.

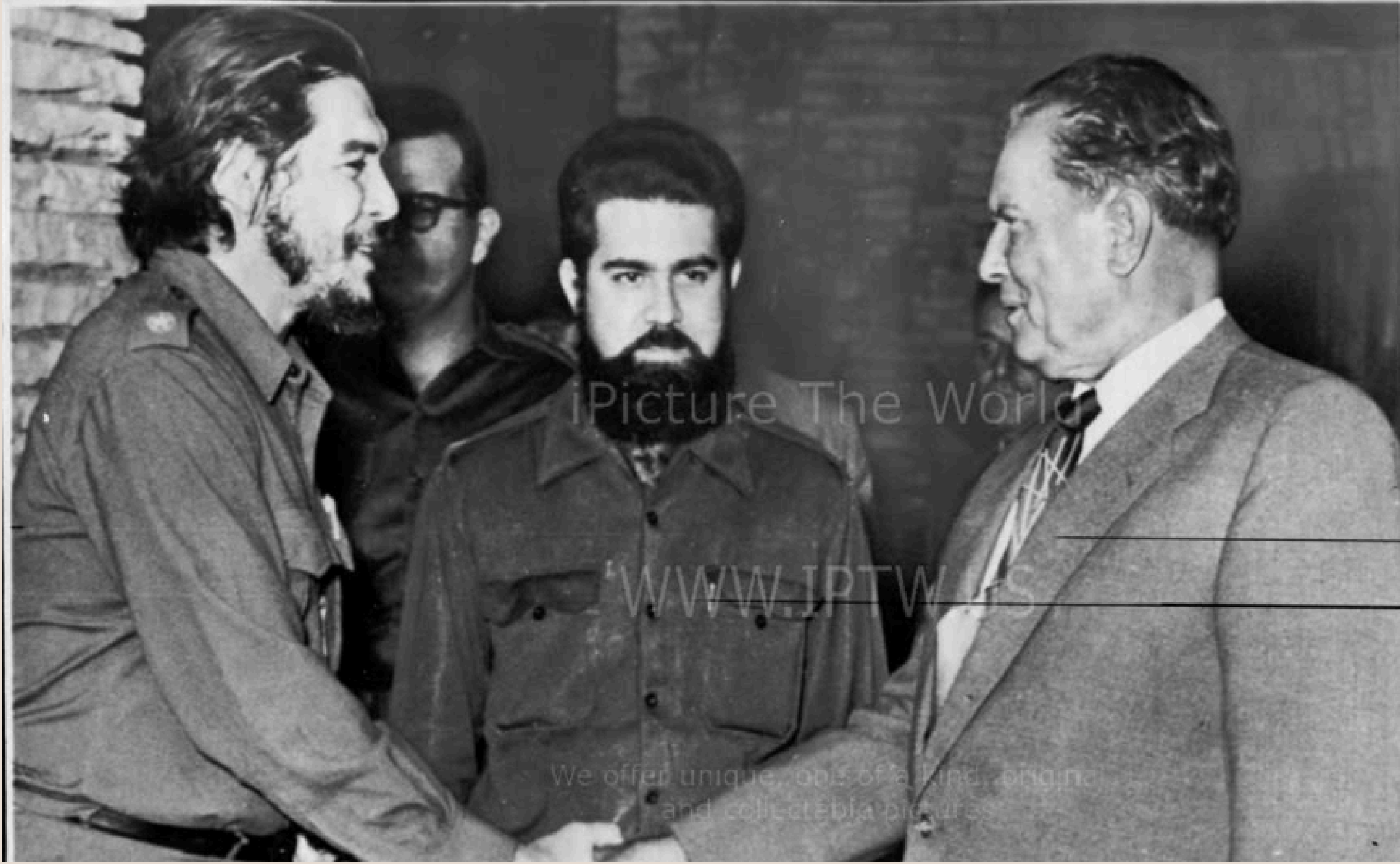
A MEGBESZÉLÉS

A kubaiaknak mezőgazdasági gépekre, generátorokra és háztartási gépekre volt szükségük, aminek eladása Jugoszlávia érdekei közé tartozott.

Che Titóval folytatott beszélgetése az oktatásra is kitért. Che utalt rá, hogy Kuba érdekelt lenne abban, hogy számos diákot küldjön Jugoszláviába tanulni, de attól tartottak, hogy a nyelvi probléma lehet, mivel a Kubai parasztok többsége alig tudott írni és olvasni. Che saját szavaival élve:

„Tanulni jöttünk Jugoszláviába”

WELCOMES CUBAN GOODWILL GROUP--Yugoslav President Tito, with Ernesto Guevara, head of Cuban goodwill delegation, and him at his summer home on Brioni Island last week. mar Narciso Fernandez Camizares, of the visiting group. the top lieutenants of Cuban Premier Fidel Castro.

0700bel) 59

KÉT FÉRFI, KÉT VILÁG

A beszámolók szerint Che egy pillanatban a gyűlés után egy dedikált fotót kért Titótól, ami arra utalt, hogy Titonak volt egyfajta személyi kultusza a Balkánon túl is. Che Guevarát egyenesen lenyűgözte a férfi kisugárzása. Először is, hatalmas korkülönbség volt közöttük. Tito tapasztalt volt, sok csatán ment keresztül, Che pedig a kezdeteknél járt. Emellett, a két férfi megjelenése is nagyban különbözött.

Ez a különbség talán a szocializmus útjának allegóriája is lehetett. Egy kezdő forradalmár, kinek füle még a győzelem kiáltásaitól cseng, és egy már az utat megjárta veterán, aki hátán hordozta egy ország jólétének nehéz súlyát. Ez a kényesen kialakított életkép a Jugoszláv jólétről és Tito személyi kultuszáról mégis magával hoz egy bizonyos narratívát azokba a harmadik világi szocialista országokba, amiket meglátogat

NÉZETELTÉRÉS

Tito és Che beszélgetése rávilágít Kuba és Jugoszlávia kapcsolatának kezdeti szakaszára. Ám idővel ez a kapcsolat egyre feszültebbé vált, ahogy Jugoszlávia és Kuba ellentétes geopolitikai utakat tervezett járni. Ez a nézeteltérés az 1979-es Havannai találkozóval tetőzött. Kirajzolódott a szovjetek iránt való ellentétes hozzáállásuk. Casto ellenezte Tito közelségét a nyugattal, amíg Tito ellenezte a másik közelségét a Szovjetunióval. A beszélgetésből kiderül még az is, ami lényegében a két ország szövetségének az alapja. A gondolat, hogy az imperializmus és a gyarmatosítás elleni küzdelem örökké tartó kötelességünk, ahogy a békés egymás mellett élés, és az embertársaink szabadságának való minden áron való védelmezése is.

A Ljubljana-i galéria gondoskodott arról, hogy minnél több mozzanatot a látogatásnak feljegyezzék kép formájában. Ez a kiállítás még ma is megtekinthető. Giacomo Scotti, "Fotografija s Che Guevarom" (Izdavački centar Rijeka, 2011) könyvében belátásunk nyílik a forradalmár utazására, és érintkezésére a neki új, nekünk hazai dolgokkal.

KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!